

Birtalan Ferenc KIÉRT SZÓL?

 ligetmuhely.com/kiert-szol/

Hol világok süllyednek el,
mindig marad valami jel.
Piramis. Betonba égett árnyék.
Akna, mi áldozatra vár még.

Hol a hatalom eszevesztett,
zsarnokok állítanak keresztet.
Maguk akarják szabni a tórát.
Mementók idézik, mi volt a valóság.

Ne kérdezzünk hát harangszóra.
Mi fekszünk minden koporsóba.
Sírcsönd. Mintha sose lettünk volna.

Hallgat Atlantisz, hallgat Angkor.
Dzsungelmagányba bújó aranypor.
Tűnik a napfény az alkonyatból.

kép | Martin Roemers: A hidegháború emlékei című képsorozatból, lensculture.com

Mennyi beton!

Önerős építkezésként öntöttünk alapot (ami törmelék akadt, belement), kiváltógerendát (rostált kavicsal, mikor a mérnök kalapáccsal megütötte, csengett-bongott), koszorút (haladós munka), erkélyt (zuhogó esőben, a zsaluzás hibája miatt le is szakadt előszörre); a keverőt lapáttal raktuk, a kész betont vödörrel-trepnivel hordtuk.

Tudom, a hadsereg a legmodernebb technikával betonozott: a gyári készbetont keverőlapáttal felszerelt hatalmas tartály-autók szállították a helyszínre, s ott gépi erővel nyomták-folyatták a megfelelő helyre. De hogyan tartották titokban a hadititkot? (Hisz az ilyen barom-nagy építkezés csakis hadititok lehet.) Sorkatonákkal dolgoztattak, nem civilekkel? Bánya-technikával építettek a föld alá? Csak éjszaka járaták a természetes tartály-autókat? Netán sejtették, hogy igazából nincs is hadititok, hisz az „ellenség” ugyanazt csinálja?

Mennyi pocsékba ment munka, mennyi pocsékba ment beton.

És most itt vannak a nyakunkon a kilométernyi-négyzetkilométernyi bunker-rendszerek. Mit kezdünk velük? Termesszünk bennük csiperkét? Rendezzünk be bennük velnesz-fitness (wellness-fitness) kombinátot? Tematikus múzeumot? Vagy hagyjuk a fenébe az egészséget? Szétverni-robbantani nem lehet; talajmechanikai-statikai kockázatot nem jelentenek, a betonfalak állnak, „mint Katiba’ a gyerek”. A fegyverzetet elvitte a hadsereg, eladta balek harmadik-világbeli rezsimnek, vagy bevágta valamelyik mega-rozsdatemetőbe. Kiszedni, ami mozdítható technika (elektro-, egyéb) maradt, s a betont otthagyni?

Vagy fogadóképesen karbantartani a rendszert, ki tudja, mi lesz még?

kép | Martin Roemers: A hidegháború emlékei című képsorozatból, lensculture.com

Vörös István A KIOLVADT TENGER

 ligetmuhely.com/voros-istvan-a-kiolvadt-tenger/

Amikor elmúlt a hidegháború, a tenger, a zavaros, rézgálicsínű tenger azonnal kiolvadt. Ez rémítő hangokkal jár, és még rémítőbb utána a csend. Nem süket, nem buta. Szemrehányó inkább, emlékekkel teli inkább, lelkiismeret megújító.

A kiolvadt tenger partján elhagyja őrhelyét a katona. Az őrhely elhagyja az igénytelen házat a szépség közepén. A ház megbillen. A tenger helyrebillen. A lakatlanná, céltalanná, helytelenné váló ház saját anyagára egyszerűsödik, saját szerkezetére, saját fölöslegességére.

A tenger szobát rendez be a világból.

A szobában megbillent dobókocka.

A megbillent házat megtartja a tenger, ahogy gazdája nem engedi levágni a kiöregedett lovat.

Engedi.

Ő maga vágja le.

Őt magát vágják le.

Nem léphetsz kétszer ugyanabba a bűnbe.

És kétszer ugyanabba a tengerbe?

A tenger alá mossa a málladozó házat, hínár kapaszkodik a falra. A lépcső a magasba kéne vezessen, most arra se jó, hogy valaki lejjön rajta a mélybe. Letöredezett. Hiányos.

Fönt nincs. Lent víz.

Amikor elmúlt a hideg, a zavaros tenger azonnal kiolvadt. Ez rémítő hangokkal jár, és még rémítőbb utána. Nem buta. Szemrehányó inkább, emlékekkel megújító.

A kiolvadt tenger partja elhagyja őrhelyét.

kép | Martin Roemers: A hidegháború emlékei című képsorozatból, lensculture.com